

# PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

ORGAN URZĘDOWYCH OGŁOSZEŃ POW. TORUŃSKIEGO I M. CHELMŹY

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno-oświatowym i gospodarczym

## PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkami „STRZECHA RODZINNA“ i „ROLNIK POLSKI“ wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośnikiem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety. Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej“ (Fr. Miemczyk) w Chełmży. Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej.

Redaktor odpowiedzialny: KAROL KIRSZ, Chełmża, Rynek bednarski 1



Telefon 72.

## OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada. Kontabankowe: Komunalna Kasa Oszczędności w Chełmży — Bank Ludowy Chełmża — Vereinsbank Chełmża — Miejsce płatności Chełmża

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 263.

Chełmża, piątek, dnia 15-go listopada 1929 r.

Rok II.



## Dział urzędowy

powiatu toruńskiego.

(Za dział urzędowy odpowiedzialny Nacz. Sekr. Wydz. Pow. Augustyn Weiss).

Rozliczenie 40 proc. udziału w dodatku kom. do Państw. pod. od spożycia pp. za wrzesień 1929 r.

L. b.	Gmina	Ilość dusz	Udział zł. gr.	Uwagi
1.	Bielczyny	383	13.47	
2.	Bierzgłowo	411	14.46	
3.	Biskupice	447	15.73	
4.	Bogusławki	152	5.35	
5.	Brąchnowo	839	29.52	
6.	Brzezcza	495	17.41	
7.	Brzoza	177	6.28	
8.	Chrapice	97	3.41	
9.	Czarnebloto	603	21.21	
10.	Czarnowo	467	16.43	
11.	Cegielnik	285	10.03	
12.	Dębiny	522	18.36	
13.	Dziemiony	287	10.10	
14.	Folgowo	158	5.56	
15.	Górk	348	12.24	
16.	Gostkowo	455	16.01	
17.	Grabowiec	263	9.25	
18.	Grębocin	1300	45.74	
19.	Grzywna	781	27.48	
20.	Gutowo	302	10.62	
21.	Grabie	310	10.91	
22.	Kamionka	510	17.94	
23.	Kaszczorek	413	14.53	
24.	Kopanino	179	6.30	
25.	Kończewice	400	14.07	
26.	Kozibór	123	4.33	
27.	Łążyn	839	29.52	
28.	Lubianka	562	19.77	
29.	Lubicz	1027	36.15	
30.	Lulkowo	435	15.30	
31.	Liznowo	205	7.21	
32.	Mała Nieszawka	181	6.37	
33.	Mała Zławieś	429	15.09	
34.	Młyniec	579	20.37	
35.	Nieszawka	254	8.94	
36.	Nowa Chełmża	147	5.17	
37.	Nowa-Wieś	240	8.44	
38.	Ottoczyn	294	10.34	
39.	Papowo Biskupie	397	13.97	
40.	Papowo Toruńskie	736	25.89	
41.	Pędzewo	413	14.53	
42.	Piaski	465	16.36	
43.	Pieczenia	273	9.60	
44.	Popioły	238	8.37	
45.	Rogówko	316	11.12	
46.	Rogowo	277	9.74	
47.	Rozgarty	243	8.55	
48.	Rubinkowo	254	8.94	
49.	Rudak	702	24.70	
50.	Rzęczkowo	825	29.02	
51.	Siemoń	1076	37.86	
52.	Silno	354	12.45	
53.	Skąpe	626	22.02	
54.	Skudzewo	339	11.93	
55.	Smolnik	22	—,77	
56.	Smolno	108	3.80	
57.	Stanisławka	102	3.59	
58.	Stary Toruń	141	4.96	
59.	Staw	211	7.42	
60.	Stawki	725	25.51	
61.	Świerczyny	141	4.96	
62.	Toporzysko	384	13.54	
63.	Wrzose	745	26.21	
64.	Wielka Nieszawka	287	10.10	
65.	Wielka Zławieś	223	7.85	
66.	Zajączkowo	197	6.93	
67.	Zelgno	396	13.93	
68.	Złotorja	647	22.76	
69.	Zarósle Cienkie	287	10.10	
		28049	986.85	

Powyższe podaje Panom Sołtysom do wiadomości celem odebrania wyżej wymienionych kwot z tutejszej Rachuby Wydziału Powiatowego w przeciągu 14 dni.

Toruń, dnia 13 listopada 1929 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego  
Starosta Powiatowy, Dr. Bogocz.

L. dz. W. III. 10—10—29.

## Dot. wściekliczny.

Zgodnie z § 339 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o zwalczaniu zakaźliwych chorób

zwierzęcych z dnia 22. VIII. 27 r. (Dz. U. R. P. nr. 77/27 poz. 673) znoszę rozporządzenie moje z dnia 13. VII. 1929 r. wydane w celu stłumienia wściekliczny wśród psów tut. powiatu, ponieważ w wymienionym okresie nie stwierdzono ponownego wypadku wściekliczny.

Niniejsze rozporządzenie obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Toruń, dnia 13. listopada 1929 r.

Starosta Powiatowy Dr. Bogocz.

Koniec działu urzędowego.

## Francuzi opuszczają Nadrenję po wprowadzeniu w życie planu Younga.

Paryż, 14. 11. „Le Matin“ donosi, że ambasador niemiecki von Hoesch odwiedził wczoraj Brianda i prosił go o pewne wyjaśnienia w związku z oświadczeniem złożonym w izbie przez Brianda i Tardieu. Briand odpowiedział, że Tardieu zgodził się całkowicie z opinią Brianda co do tego, że ewakuacja trzeciej strefy będzie mogła rozpocząć się dopiero po wprowadzeniu w życie planu Younga.

„Le Temps“ przypuszcza, że przedmiotem obrad Brianda z ambasadorem niemieckim von Hoeschem była sprawa możliwości przyspieszenia realizacji planu Younga warunkującej ewakuację trzeciej strefy. Zdaniem dziennika rozwiązanie tej sprawy zależy wyłącznie od polityki wewnętrznej Niemiec.

## Pisarz Tomasz Mann otrzymał nagr. Nobla.

Berlin, 14. 11. Cała prasa niemiecka świętuje odznaczenie pisarza Tomasza Manna, któremu szwedzka akademja przyznała nagrodę Nobla w zakresie literatury za rok bieżący.

Tomasz Mann jest piątym niemieckim laureatem Nobla z zakresu literatury. Pierwszym był w roku 1902 historyk Teodor Mommsen, w roku 1908 historyk Robert Eucken, następnie poeta Paul Heyse w r. 1910 oraz w r. 1912 oficjalny pisarz młodych Niemiec Gerhart Hauptmann. Czytelników „Przeglądu Pomorskiego“ zacieka niemię wątpliwie fakt, że oprócz kandydatury Tomasza Manna wymieniano jako poważnych kandydatów

sędziwą poetką niemiecką Rickardę Husz, pisarza angielskiego, sławnego bojownika katolickiego Chestertona, dalekiego pisarza współczesnej Anglii Galsworthy'ego, młodego amerykańskiego Sinclaira Lewisa, weterana literackiego Rosji Maksyma Gorkiego. Kilka pism berlińskich zaznacza w związku z udzieleniem nagrody Tomaszowi Mannowi, że leży to już w samej idei fundacji Nobla, że nagradza się pisarzy i poetów już znanych. Tomasz Mann jest dziś podobno reprezentacyjnym pisarzem Niemiec, jak w swoim czasie Gerhard Hauptmann.

## Krwawe wybory prezydenta Meksyku.

Meksyk, 14. 11. Przed teatrem Narodowym doszło do krwawego starcia.

Pochód, złożony z 20 tys. zwolenników opozycyjnego kandydata na prezydenta Vascolosa usiłował wtargnąć do głównej kwatery rewolucyjnej

partii rządowej. Wywiązała się gwałtowna bitwa na rewolwery i noże.

Zginęły 3 osoby, a 15 ciężko rannych odwieziono do szpitala.

## Nowa fala prześladowań religijnych.

Moskwa, 14. 11. Władze sowieckie wykryły w okręgu Połockim tajny klasztor żeński który istniał od 10 lat pod pozorem komuny rolnej. Praktyki religijne odbywały się w podziemnej cerkwi. Władze sowieckie wysiedliły 32 zakonnic, zaś przełożoną aresztowały.

Moskwa, 13. 11. W Woroneżu toczy się proces przeciw 42 „kontrrewolucjonistom“, schwy-

tanym w leśnej kaplicy niedaleko Woroneża podczas nabożeństwa.

Główni oskarżeni w liczbie 11 stawili się na rozprawę w białych habitach z czarnymi krzyżami na piersiach. Na wszystkie zapytania sądu odpowiadają jednakowo „Chrystus wskres“ (Chrystus zmartwychwstał.)

## Zderzenie samolotów w przestwach.

Poznań, 14. 11. Wczoraj nad lotniskiem w Ławicy zderzyły się podczas wykonywania ewolucyj dwa samoloty wojskowe. Jeden z nich spadł na ziemię, druzgocąc się na kawałki. Z pod-

szczętków wydobyto zmasakrowane zwłoki pilota Bilskiego i Lipińskiego. Drugiemu samolotowi udało się szczęśliwie wylądować.

Już w najbliższych dniach  
dramat produkcji polskiej

„2 raj u bolszewickiego”  
z **Olga Czechową** w roli głównej.

### Wizyta króla włoskiego w Watykanie.

Rzym, 13. 11. Urzędowo potwierdzają, że królestwo włoscy złoży pierwszą swą wizytę Ojcu św. dnia 5-go grudnia.

Przy wizycie tej utrzymany będzie ceremoniał zachowany podczas wizyty króla Albrechta belgijskiego, pierwszego monarchy katolickiego, który odwiedził Ojca św. po wojnie.

Ponieważ Watykan nie uznaje oddawania wizyt przez Papieża, przeto Ojciec św. nie pojedzie do Kwirynału.

Zastąpi go sekretarz stanu, kardynał Gasparri.

### Sensacyjne aresztowanie milionera w Paryżu

W Paryżu aresztowano właściciela kamienicy warszawskiej przy ul. Foksal 17 milionera Alberta Liebermanna, który wyemigrował z Warszawy.

Liebermann był w Paryżu członkiem organizacji sprzedawców kokainy i dorobił się olbrzymiego majątku Liebermann posiada w Paryżu wille i pałace i jest w Paryżu akcjonariuszem kilku paryskich fabryk samochodowych.

### Podatek kawalerski we Francji.

Jak wiadomo we Francji został wprowadzony podatek kawalerski jeszcze w roku 1920. Stwierdzono jednakże, że ustawa ta nie odniosła spodziewanych skutków. W ostatnich latach liczba aparytów kawalerów, którzy wolą raczej haraczem opłacać swą wolność, aniżeli ją utracić, wzrosła ze 148.000 do 300.000.

### Krwawa walka z bandytą pod Piotrkowem.

Z Piotrkowa donoszą, że policja otrzymała wiadomość, że we wsi Liski w domu jednego gospodarza ukrywa się groźny bandyta Żajac. Policja zarządziła natychmiast obławę. Pięćdziesięciu policjantów otoczyło chatę. Bandyta strzelił z rewolweru do pierwszego posterunkowego Łaszczewskiego, który z rewolwerem gotowym do strzału

## Zainteresowanie Hendersona rokowaniami polsko-niemieckimi.

London, 14. 11. Ambasador Skirmunt odbył dziś dłuższą rozmowę z min. Hendersonem.

Tematami rozmowy były mające nastąpić dn. 19 bm. doręczenie listów uwierzytelniających na dworze królewskim oraz międzynarodowe zagadnienia polityki międzynarodowej.

Brytyjski minister spraw zagr. interesował się zwłaszcza umową polsko-niemiecką o zrównaniu finansowem oraz zaznaczającym się obecnie postępowaniem w rokowaniach handlowych między Polską a Niemcami.

## Polski i pomorski Lubicz podają sobie ręce.

Lubicz — tak blisko Torunia a tak mało o nim słycać. Miasteczko to, położone nad Drwęcą podzieliła rzeka na dwie części, a wrogowie przyjąwszy Drwęcę jako granicę „naturalną” przecięli ten stary gród, część pozostawiając przy Pomorzu, część oddając pod jarzmo caratu. Podział ten odbił się również na charakterze przedzielonego grodu książąt Mazowieckich. Część „królewicka” opanowana została rychło przez Żydów, którzy tej dzielnicy Lubicza nadali iście wschodni wygląd. Budy, kramy, pejsy, jazgot żargonowy, bloko, niechlujstwo, oto stygmat rządów carskich, z pod którego lekko wydobywa się Lubicz „polski”.

Przejdźmy most, nad którym stały ongiś zaburzone komory celne — jakaż zmiana. Zachód, czystość, praca, rozmach, brak Żydów (Bogu dzięki).

Obie połowy Lubicza coraz życzliwiej podają sobie ręce do wspólnej pracy. Jedyną przeszkodą to dotychczas utrzymywany podział administracyjny, — część miasta przydzielona, została do powiatu lipnowskiego, część do toruńskiego. Podział ten stwarza dużo trudności w ujęciu całokształtu zagadnień Lubicza, który ze względu na piękny kom-

pleks młynów ma ich z punktu widzenia gospodarczego wiele.

Mimo tych przeszkód praca idzie naprzód, czego dowodem jest poświęcenie dnia 10 b. m. **spółdzielni „Rolnik”**.

Uroczystość poprzedziły nabożeństwa kościelne, odprawione w Dobrzejewicach i w Lubiczu pomorskim. O godz. 2-iej po poł. na dziedzińcu spółdzielni w Lubiczu zgromadziło się społeczeństwo polskie Lubicza, by wziąć udział w poświęceniu tej gospodarczej placówki. Zarządowi przewodniczył p. dyr. K. Cymer, który otworzył uroczystość. Następnie przemówił ks. prob. Wojnar z Dobrzejewic i dokonał aktu poświęcenia.

Nowej polskiej chrześcijańskiej placówce składy serdeczne „Szczęść Boże” — i polecamy ją szczerzej opiece całego Lubicza.

W najbliższym czasie odbyć się ma w Lubiczu poświęcenie wykończonej kaplicy, około której krzątało się miejscowe duchowieństwo.

Taksamo ks. dyr. Drzymalski pracuje nad zbudowaniem w Lubiczu przestronnego kościoła, którego brak daje się poważnie odczuwać.

chciał przestąpić próg chaty. Łaszczewski, zabity został na miejscu. Wówczas cały oddział policjantów rozpoczął ostrzeliwać bandytę.

Zajac strzelał po kolei z trzech rewolwerów i to z komina. Po kilkugodzinnej walce został ranny. Przewieziony do Łodzi, zmarł w szpitalu na stole operacyjnym.

### Dymisja Cziczierina nareszcie stała się faktem.

„Elta” komunikuje z Moskwy, że Cziczierin otrzymał na swą prośbę, odpowiedź, zawiadamiającą go o przyjęciu zgłoszonej przez niego dymisji.

### Dar senatu amerykańskiego dla Polski.

Przewodniczący komisji federalnej Stanów Zjednoczonych dla uczczenia rocznicy Pułaskiego, wręczył posłowi Rzeczypospolitej Filipowiczowi dokładną kopję popiersia Kazimierza Pułaskiego, które znajduje się w „Kapitolu” amerykańskim.

Popiersie to jest darem Ameryki dla Polski i pos. Filipowicz zwrócił się z prośbą do prof. Dybowskiego, aby doręczył popiersie to marszałkowi Senatu, Szymanowskiemu, wychodząc z założenia, że biust Pułaskiego zdobiący gmach w którym mieści się senat amerykański, powinien być umieszczony w Senacie polskim, lub też w innym odpowiednim miejscu gmachu parlamentarnego Rzeczypospolitej.

## Śmierć za winy ojca.

Z Łodzi donoszą: We wsi Witonja pod Łodzią dokonano niezwykle tajemniczego morderstwa na osobie gospodarza Teodora Byczkowskiego, który od dłuższego czasu otrzymywał listy zawierające groźbę śmierci. W jednym z owych listów nieznanymi mścicielami pisali, że Byczkowski musi odpokutować za winy swego ojca.

Dzisiaj Byczkowski otrzymał list z zawiadomieniem, że wkrótce wybiję jego godzina.

Kiedy wieczorem wracał do domu, przed domem zauważył trzech ludzi w długich płaszczach i zapytał czego szukają. W odpowiedzi na to rozległ się szereg strzałów rewolwerowych. Byczkowski padł śmiertelnie ranny i niedługo zmarł.

Wszczęty natychmiast przez policję pościg za nieznanymi zbrodniarzami, pozostał dotychczas bez wyniku.

### Klemens Junosza.

## Stracone szczęście

(Ciąg dalszy).

(14)

— Nie gadajcie!

— Coś wyskoczyło, naprawdę! jeden, dwa, czy tysiąc, może więcej, albo ja wiem? to było całe piekło. Och, ja już nie żyłem wtenczas.

Tak rozmawiając i opowiadając sobie nawzajem o różnych sztuczach djabelskich, podróźni nasi dojechali do karczmy w Zielonce.

Boruch szkapę zatrzymał.

— Ny, Szymonie — rzekł — wam do dworu trzeba, to pójdzcie sobie; ja u arendarza trochę odpocznę, bo już dychać nie mogę od tego przestraszenia, ja pół zdrowia w tym przypadku straciłem. Na moje sumienie.

Szymon zsiadł z biedki.

Właśnie kilku chłopów wychodziło z karczmy, otoczyli więc podróźnych.

— Podobno w starą wierzbę piorun trzasnął? — pytali.

— Oj, oj, za co nie miał trzasnąć? — rzekł

Boruch — i jak jeszcze trzasnąć... same kawalki z niej zostały.

— No, no, do kogo do tera „djabel” na komorne pójdzcie?

— Pfe, un już nigdzie nie pójdzcie, bo myśmy jego z Szymonem zabili! — krzyknął tryumfalnie Boruch.

— Gdzie? jak? — zaczęli pytać chlopi.

Szymon już tej relacji nie słuchał — pilnie mu było do dworu; pozostawił więc Borucha, opowiadającego chłopom cuda o swej bohaterkiej odwadze, a sam poszedł przez wieś i po kwadransie znalazł się we dworze.

Gdy dano znać, że posłaniec z Komorna przyszedł, sama panienska do przedpokoju wybiegła.

— Jak się macie, Szymonie — zawołała wdzięcznym głosem. — Burza was zaskoczyła, pewnie przemokliście do nitki; idźcież do kuchni oprać, osuszcie się przy ogniu.

— Bóg zapłać panience — rzekł dziad. — Człowiek nie z masła, to i na plecach zmokła, to i na plecach wyschnie. Mam tu do panienski kwitek i tobolek... może książki w nim są.

To mówiąc, wydobył list z zanadrza i podał go młodej osobie.

Rzuciła okiem na adres i rzekła:

— Dziękuję wam, Szymonie; idźcież do kuchni; przysięgam wam zaraz herbaty.

Powiedziawszy to, weszła do swego pokoju otworzyła list i czytać go zaczęła. Potem podparła głowę na rękach, zamysliła się smutnie.

Lagodnie światło lampy padało na jej twarz o rysach pięknych i regularnych. Główkę, obciążoną grubym warkoczem, oparła na dłoni i puściła wodze myślom.

Niewesołe były one napewno, gdyż westchnienie wyrwało się z jej piersi.

Po chwili zadumy wstała, przeszła kilka razy po pokoju i schowawszy otrzymany przed chwilą list do stolika, wyszła.

Przeszła przez kilka pokoi i zapukała do drzwi ostatniego.

— Kto tam? — zapytano ze środka.

— Ja jestem — odrzekła wdzięcznym głosem.

— Ty, Marto? — Czyż potrzebujesz pytać o pozwolenia wejścia?

— Sądziłam, że ci przeszkodzę w zajęciu — rzekła, wchodząc.

— Moje zajęcia! — odparł ironicznie młody człowiek, siedzący przy biurku, założonem papierami i książkami — moje zajęcia! Chyba żartujesz ze mnie.

— Wiesz, że rzadko bywam do żartów usposobioną, a zwłaszcza do żartowania z ciebie, mój braciszku.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Już wkrótce  
**Adjutant**  
z **Mozzuchinem** ?

# KINO KRYSZTAŁ

Kolejowa 24.

**Dziś ostatni raz!!**  
Po cenach niższych!!!

Początek seansów:  
o godzinie 7<sup>15</sup> i 9<sup>15</sup>.

Uosobnienie piękna i wdzięki bohaterka rozgłoszonego filmu — „Nieśmiertelna miłość”.  
Ubóstwiana czarowna COLLEN MOORE w wspaniałym dramacie pełen sensacji i napięcia p. t.:

## „Ulubienica przedmieścia”

Film powyższy ilustruje gehenną ciernistych cierpień młodego dziewczęcia nie mogącego znieść myśli o grożącej samotności. —

Nadprogram: **Wspaniała KOMEDIA** w 2-ach aktach.

Następny program **Grobowiec miłości.**

Ceny miejsc: łoża 1.80, rezerwowe 1.50, balkon 1.30, I. m. 1.00, II. m. 0,75 zł.

## Założenie oddziału Sokolic w Unisławiu.

Oddział Sokolic przy Tow. Gim. „Sokół” w Unisławiu zwołał w niedzielę dnia 10. bm. swoje pierwsze zebranie druhen, celem założenia własnego oddziału Sokolic.

Zebranie zagał wiceprezes drh. Borowczyk witając serdecznie druhen z Grudziądza, przewod. Dzielnicowego Wydziału Sokolic drh. dr. Majowa, prezeskę „Sokoła” żeńskiego drh. Kaczmarską, oraz kilka druhen ćwiczących z Grudziądza.

Przewod. Dz. W. S. Drh. dr. Majowa wygłosiła piękny referat mówiąc o zadaniu, celach i obowiązkach druhen, względem organizacji i ojczyzny podkreślając że Sokolica Polska powinna być wzorem kobiety Polki, patriotki. Gorącymi oklaskami podziękowano za przemówienie poczem prezeska gniazda żeńskiego z Grudziądza drh. Kaczmarska zaznajomiła zebrane druhen z regulowanem oddziału Sokolic, tłumacząc w sposób jasny jakie obowiązki ciążyć będą wybranym w Wydziale Sokolic.

Pod przewodnictwem drh. dr. Majowej przystąpiono do wyboru wydziału Sokolic, w skład którego weszły druheny Szmidtowa jako przewodnicząca i jej zastępczyni druhen Onakowa, naczelniczka druhen Wojtowiczowa Józefa, sekretarka druhen Rogatka i jej zastępczyni druhen Grochalówna, skarbniczka druhen Kosmowska, a jako dalsze członkinie Wydziału druhen Bączetowa i Klonowska.

Uprawnionych druhen do głosowania było 24, z czego drh. Szmidtowa uzyskała 19 głosów.

W wolnych głosach składali nowemu Wydziałowi życzenia wiceprezes drh. Borowczyk, drh. dr. Majowa oraz prezeska drh. Kaczmarska, która życząc nowemu Wydziałowi rozwoju zachęcała do gorliwej pracy nad dobrem druhen przez co zyska Wydział nie tylko zadowolenie moralne, lecz i z czasem miłość i przywiązanie druheny ćwiczącej. Po przeczytaniu zaproszenia na wystawę robót ręcznych Sokoła żeńskiego w Bydgoszczy przez wiceprezesa drh. Borowczyka zakończono zebranie śpiewem „Ospaly i gnuśny zgrzybiały ten świat”. Zaraz po zebraniu odbył się pokaz gimnastyczny druhen Sokoła żeńskiego z Grudziądza, który przeprowadzono lekko wizerową, oraz obrazami złotowemi i którzy wielce zainteresował zebrane druheny czego dowodem były gorące oklaski zebranych.

Tego samego dnia o godz. 11-iej w mieszkaniu drh. Koledziny odbyło się zebranie Wydziału Sokolic Chełmży na których również była Przewod. W. S. drh. dr. Majowa oraz prezeska Kaczmarska. I tam służyły radą i wskazówkami oraz zapoznaly druheny z Wydziału Sokolic z regulaminem.

Wydział Sok. w Chełmży składa się z następuj. druhen: przewodnicząca druhen Koledzina, zastępczyni przewod. drh. Gogowa, naczelniczka drh. Stetkiewiczówna, sekretarka drh. Katlewska, skarbniczka drh. Hrdkowska.

Oddział Sokolic liczy 22 druheny z których ćwiczących jest 18. Dzięki wytrwałej pracy Wydziału z Przewod. drh. Koledzina naczelniczką drh. Stetkiewiczówną rozwija się Oddział Sokolic bardzo dobrze. Uchwalono w grudniu urządź uroczyste zebranie z referatem oraz występem gimnastycznym.

Po odbytem zebraniu udały się nasze dzielne druheny samochodem drh. Koledziny do Unisławia i dzięki ich gorliwej pracy uczyniono znowu krok naprzód w zakładaniu nowych Oddziałów żeńskich przy gniazdach męskich.

Założenie nastąpiło ściśle podług regulaminu Organizacji Sokolic i tak powinno się wszędzie

zakładać. Po większej części nie potrafią tego ująć. Jednakże w Unisławiu tak przeprowadziliśmy. Teraz zrobimy to również i w Mniszku, tak ażeby u nas był porządek. Tylko nasz Okręgowy Wydział śpi. Trzeba go zbudzić do czynu, do pracy, byśmy nareszcie zaczęły pracować dla dobra tej idei. Tak to pojąłem w całej pełni i widzę, że trzeba się wziąć do roboty, by się coś stworzyło, bo inaczej to Okręgowy Wydział Sokolic pozostanie tylko na popisie — czy nie prawda? Czołem!

## KRONIKA

Chełmża, dnia 14 listopada 1929 r.

**Kalendarzyk.**

Czwartek: Józefata, Elżbiety.

Piątek: † Leopolda, Gertrudy.

**NOCNY DYŻUR LEKARSKI.**

Dyżur niedzielny i tygodniowy dla członków Pow. Kasy Chorych pełni w tym tygodniu p. dr. Grossfuss.

**DYŻUR NOCNY APTEK.**

Dyżur nocny pełni „Apteka Nowa” pana Maliszewskiego.

— **Odnaczenie robotnika chełmżyńskiego.** W uroczystym dniu 11-lecia odzyskania niepodległości odbyła się w Toruniu uroczystość wręczenia odznak za położoną pracę robotnikom pomorskim,

Inicjatywa tego wyszła od ministra Przemysłu i Handlu p. Kwiatkowskiego.

Między innymi otrzymał, jak się dowiadujemy, odznakę honorową, wykutą z białego metalu oraz dyplom, podpisany własnoręcznie przez ministra Przemysłu i Handlu, p. Bajerski Józef z Chełmży.

Na tem miejscu gratulujemy naszemu rodakowi, którego spotkał tak wysoki zaszczyt oraz życzymy mu powodzenia w dalszej pracy, dążącej do podniesienia dobrobytu mocarstwowej Polski.

— **Dodatkowy raport kontrolny** dla oficerów odbędzie się w poniedziałek, dnia 18. bm. o godz. 9-iej w lokalu Powiatowej Komendy Uzupełnień w Toruniu.

Dokładnych informacji, kto stawać powinien i t. d. udziela Sekretariat meldunkowy, pokój nr. 15. codziennie, z wyjątkiem niedzieli w godzinach urzędowych od 10—1 po poł.

— **Zebrania kontrolne** dla rocznika 1902, 1904 i 1889 odbędą się we wtorek, dnia 19 bm. i w środę, dnia 20 bm., w lokalu „Willi Nowej”.

Bliższych wyjaśnień udzieli sekretariat meldunkowy, pokój nr. 15. w godzinach urzędowych.

— **Już od 15-go** można i należy zapisać „PRZEGLĄD POMORSKI” na miesiąc grudzień. Zatem, kto nie ma zapisany zgóry na cały kwartał, — ten niech obecnie zapisze corychlej.

Jest teraz więcej czasu, — są długie wieczory. Teraz niejedyn człowiek, który w innym czasie gazet nie czyta — gotówby sobie coś poczytać.

Należy skorzystać ze sposobności, ażeby namówić takich ludzi, do zapisania sobie „PRZEGLĄDU”.

Czytelnicy! Sami widzicie, jak ważne wydarzenia rozgrywają się w Polsce. — Zjednoczcie więc na grudzień po kilku nowych Czytelników, a przez to przysłużyte się do ulepszenia „PRZEGLĄDU POMORSKIEGO”.

— **Rejestracja pojazdów mechanicznych.** Wojewódzka Komisja dla rejestracji i badania pojazdów mechanicznych urzędować będzie w Toruniu dnia 20 listopada i dnia 4, 18 i 31 grudnia br. Kierownicy do egzaminów mogą się zgłaszać tylko ci, którzy otrzymują zawiadanie.

— **Wycieczka do Chełmży.** Oddział Polskiego Tow. Krajoznawczego w Toruniu zawiadamia, że urządza w niedzielę 17 b. m. wycieczkę do Chełmży, w celu zwiedzenia katedry i cukrowni, jednej z największych w Europie. Wyjazd ze stacji Toruń Miasto.

— **Specjalna policja drogowa.** Dowiadujemy się, że w najbliższym czasie utworzone będą oddziały policji drogowej. Będą one czynne przy urzędach wojewódzkich. Policja drogowa będzie wyposażona w samochody i motocykle. Zadaniem policji drogowej będzie kontrola ruchu na drogach publicznych.

— **Zatrucie alkoholem.** W ubiegły wtorek w godzinach wieczornych, zaszedł sobie pewien jegomość w towarzystwie dwu przyjaciół do restauracji na „jednego”.

Po pewnym czasie opadł nagle z sił i stracił przytomność, skutkiem czego koledy jego zabrali się do ocucenia go za pomocą amoniaku, co doprowadziło amatora „jednego” do przytomności. Nastąpiło tam mianowicie zatrucie alkoholem.

I znowu mamy owoc alkoholu.

## Kino „STYLOWE” dawniej Czarodziejka.

Tylko 2 dni wyświetla kino Stylowe wielki program podwójny.

Na pierwszy program składa się potężny dramat erotyczny z **Lya de Putti** w roli głównej pt. **„Romans uwodzicielki”.**

„Nawet kobieta, którą można kupić za pieniądze musi raz w życiu naprawdę kochać” — oto motto tego wspaniałego dramatu.

Dla lepszego zycia i wezucia się widzów z akcją obrazu, Dyrekcja wprowadziła nowe harmonium, które przygrywać będzie podczas dramatu „Romans uwodzicielki”.

Drugi program to dramat z życia bohaterki, p. t. **„Sygnał wśród brzy”.**

Kto więc chce użyć kilka chwil emocji, niech dziś spieszy do „Stylowego”.

## Kino „Kristal”.

Dziś poraz ostatni wyświetla kino „Kristal” potężny obraz miłości z bohaterką „Nieśmiertelnej miłości” **Collen Moore** na czele, pt. **„Ulubienica przedmieścia”.** Powyższy film ilustruje dobitnie i przejrzyście gehenną cierpień duchowych młodej dziewczyny, która nie może pogodzić się z myślą o życiu samotnem. Człowiek wogóle, jako stworzenie towarz. nie może żyć w samotności groza przejmując go sama myśl o monotoności życia samotnego.

Pamiętajcie zatem sympatycy i bywalcy, że dziś poraz ostatni wyświetla kino „Kristal” dramat walki wewnętrznej. Zatem do „Kristalu”.

## Ruch towarzystw.

**Tow. śpiewu „Echo”.** Lekcja śpiewu odbędzie się w piątek o godz. 8-iej wiecz. w „Hotelu Dworcowym”. Uprasza się o łaskawe przybycie wszystkich członków czynnych. Dyrygent,

# Kino Stylowe

dawniej Czarodziejka  
Tel. 63 Rynek Bednarski Tel. 63

Tylko w czwartek i piątek  
Wielki program podwójny

Początek seansu o g. 6,30 i 9-tej  
W niedzielę o godz. 3,30, 6 tej i 8,30.

I. Dramat erotyczny. na tle życia damy z półświatka, która naprawdę kochała p. t.

# „Romans uwodzicielki”

Do tego obrazu przygrywać będzie specjalnie fisharmonjum.

II program: **„Sygnał wśród burzy”**

Na cześć św. Stanisława Kostki

urządza tutaj

**Stow. Katolickiej Młodzieży Polskiej**  
w niedzielę, dnia 17. listopada br.

**Święto**

## Młodzieży Katolickiej.

Przebieg uroczystości:

**W sobotę:** Wspólna spowiedź stowarzyszenia  
**W niedzielę:** O godz. 8-mej wspólna msza św. (liturgiczna) podczas mszy św. komunja św.  
O godz. 8-mej wieczorem na sali „Willi-Nowej”

**uroczysta akademja.**

**PROGRAM:**

1. Przywitanie, 2. Wiersz, 3. Śpiew, 4. Wiersz, 5. Wykład o św. Stanisławie Kostce
6. Czesława Wolniewiczówna

**Lipa św. Stanisława**

uscenizowana legenda w 3-ach aktach,

7. Wspólny śpiew: **My chcemy Boga.**

O liczny udział przyjaciół młodzieży prosi

**ZARZĄD** **PATRON**

Ceny biletów od 0.50 do 2.00 zł.

**Generalna próba**

odbędzie się w niedzielę o 4 popoł. Wstęp 50 gr.

### PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek dn. 15. bm. o godz. 10-ej przed poł. sprzedam przy ul. Szewskiej 30. za gotówkę najwięcej dającymu.

**1 żniwiarkę, łożyska i rozmaite tryby do wszelkiego rodzaju siewników.**

Chelmsza, dnia 14. XI. 1929 r.  
Gramowski kom. sądowy

Ogłaszacie  
w Przeglądzie Pomorskim.

### PRZETARG PRZYMUSOWY.

W piątek dn. 15. bm. o godz. 11-ej przed poł. sprzedam za gotówkę najwięcej dającymu.

**200 klg. mydła, 100 klg. gwoździ, 40 szt. blach, 20 par okuć do okien, 22 siekaczy do kartofli, 55 dłutek różnych, 90 szczyrzyków kieszonkowych, 117 klg. łańcuchów różnych i dużo innych przedmiotów.**

Z biórka licytantów u spedytora kolei p. Makowskiego przy ul. Szewskiej nr. 10.

Chelmsza, dnia 14. XI. 1929 r.  
Gramowski kom. sądowy.

Peszukujemy od 1. 12. 29.

**1 ksiązkowego bilansistę i 1 kontrolera**

Zgłoszenia pisemne przyjmuje Dyr. Kasy Pow. Kasa Chorych z siedz. w Chelmszy

### Meble

mahoniowe używane na sprzedaż: 1 kanapę, 1 szafę do rzeczy, 1 lustro, 1 mały stolik.

Rynek Garncarski 2

Stacja Autobusowa

### RESTAURACJA GRUDZIĄDZ

Plac 23 Stycznia 19. — Telefon 735. —

Obiady z 3 dań 1,35 zł. gorące potrawy oraz napoje wszelkiego gatunku o każdej porze dnia.

Lokal obok przystanku tramwajowego 5 minut od dworca. Otwarty do 1 w nocy.

Kolacja à la carte już od 80 gr. pocz.

Właściciel: Józef Grzeszkowiak.

— Miejsce spotkania dla przyjezdnych —

### Czas

zamówić na miesiąc grudzień pismo bezpartyjne narodowe i urzędowy organ ogłoszeniowy pow. toruńskiego i miasta Chelmszy, jakim jest

„Przegląd Pomorski”.

### Wydzierżawienie.

Dnia 15. XI. 29 r. o godzinie 10-tej rano odbędzie się w Urzędzie Ziemi w Toruniu

### licytacja polowania

Zamek Bierzgowski i Świerczyńska Łąka  
Przewodniczący spółki łowieckiej  
(—) Szczupak.

Piece skrzynkowe i kwintowe

Rury i kołana

Widły do buraków i kartofli

Kopaczki do bur. i kartofli

Noże do obcin. buraków

Podkowy i podkowiec

Wagi stoł. i belkowe

Wszelkie okucia budowlane

i narzędzia dla rzemieślników oraz

wszelkie sprzęty

domowe i kuchenne

poleca po najniższych cenach

**Wojciech Balcerowicz**

Chelmsza, Rynek 13.

### Przemysł i handel

zamało docenia znaczenie reklamy, skutkiem czego publiczność niema możliwości zaznajomienia się z danymi artykułami. Kupiec polski musi brać przykład z zachodu i jaknajwięcej reklamować a ogłoszenie nawet — — — najmniejsze w

„Przeglądzie Pomorskim”

zapewnia interesantom

pożądany skutek!

Panom Piekarzom

poleca

**makę żytnią i pszenną**

najlepszej jakości firma

**Tadeusz Radomski**

Przedsiębiorstwo rolniczo-handlowe

Chelmsza — Pomorze

ul. Toruńska 37

Telefon 137.

### Służąca

umiejąca dobrze gotować oraz

**chłopak**

do koni potrzebni na wieś w powiecie toruńskim od 1. XII. br. Gdzie wskaże „Przegląd Pomorski” oraz zgłoszenia pisemne pod 200.